



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 00, f: 01 478 98 84, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si



Številka: 003-01/15-6/

Datum: 12. 1. 2017

Na podlagi 42. in 147. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo pripravil

POROČILO

o obravnavi Zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje Državnega zbora o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S), EPA 482-VII.

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 31. seji dne 11. 1. 2017 obravnaval Zahtevo Državnega sveta, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (v nadaljevanju Zakon), ki ga je Državnemu zboru predložila Skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem (v nadaljevanju predlagatelj) in ga je ta sprejel na 25. redni seji dne 15. 12. 2016.

Pri delu Odbora so sodelovali predstavnik predlagatelja, državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar, predstavnik Državnega sveta Milan Ozimič, predstavnik Združenja občin Slovenije in župan Občine Pivka Robert Smrdelj, predstavnik Skupnosti občin Slovenije in župan občine Rače-Fram Branko Ledinek ter predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Saša Bricelj Podgornik.

* * *

Predstavnik **Državnega sveta Milan Ozimič** je v uvodni obrazložitvi podrobneje predstavil razloge za Zahtevo po ponovnem odločanju o Zakonu in pri tem poudaril, da Državni svet Zakona ni podprl, ker meni, da je sistem lokalne samouprave v Sloveniji stabilen, kar pa se lahko z uveljavitvijo instituta odpoklica župana ogrozi. Tovrstna parcialna rešitev na področju lokalne samouprave v primerjavi z drugimi državnimi funkcionarji očitno izhaja iz prepričanja o njeni nepotrebnosti in ne predstavlja potrebne nadgradnje zakonskega okvira za spodbujanje sodelovanja občanov pri sprejemanju odločitev v občini. Gre za destabilizacijski element, ki utegne porušiti že tako krhko ravnovesje lokalne samouprave na Slovenskem, saj uvaja obdobja negotovosti v

sredini županovega mandata. Po mnenju Državnega sveta bodo namreč župani v drugem in tretjem letu mandata, ko bi imeli volivci zakonsko možnost vlagati pobudo za vložitev zahteve za razpis glasovanja o odpoklicu župana, pod vsakodnevnimi pritiski zaradi groženj po odpoklicu in se bodo zato večino časa ukvarjali le z opravičevanjem svojih ravnanj, obenem pa ne bodo sprejemali nepriljubljenih, morda celo nujnih ukrepov, ki so v interesu občine. V času izvajanja postopka za odpoklic župana bo prišlo do ohromitve delovanja lokalne samouprave, saj bo v tem času blokirano odločanje na ravni občine. Opozarja, da so župani, poleg predsednika republike, edini funkcionarji, ki ga volivci izvolijo neposredno po sistemu absolutne večine, kar pomeni, da so izvoljeni samo ob večinski podpori volivcev, izvršujejo pa pristojnosti, ki so v bistvenem neprimerljive s pristojnostmi drugih državnih funkcionarjev. Višji prag odgovornosti zanje že iz tega razloga ni primeren, zlasti pa ni sorazmeren.

Predstavnica **Zakonodajno-pravne službe (ZPS) mag. Saša Bricelj Podgornik** je ob predstavitvi njihovega mnenja poudarila, da se navedbe Državnega sveta v zahtevi za ponovno odločanje nanašajo na vprašanja, povezana s presojo primernosti zakonske ureditve, ki so vsebinske narave, v delu, ki se na splošno navezuje na vidik zagotavljanja stabilnosti lokalne samouprave, pa je nanj v povezavi z institutom odpoklica župana ZPS opozarjala že v mnenju z dne 19. 5. 2015. Vsebinske navedbe v zahtevi presegajo okvir nalog ZPS, ki jih določa 27. člen Poslovnika, zato se do navedenih utemeljitev in s tem tudi do zahteve Državnega sveta ne opredeljuje.

Državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo, dr. Nejc Brezovar, je v svoji kratki predstavitvi poudaril, da Vlada Zakon podpira.

Predstavnik **Združenja občin Slovenije Robert Smrdelj** je poudaril, da v združenju rešitvam Zakona ostro nasprotujejo. Operativnost lokalne samouprave je ključnega pomena za njeno stabilnost. Dejansko se bodo lahko podpisi za začetek postopka odpoklica župana zbirali čez cel njegov mandat, s tem pa se bo nanj prikrito – ali odkrito – izvajal pritisk. Več kot polovica občin na Slovenskem ima manj kot 5000 prebivalcev. Še v občini, ki ima toliko prebivalcev, je za začetek postopka potrebno borih 58 podpisov. Stroški izvedbe postopka niso bili upoštevani, kar nas učijo tudi izkušnje iz tujine. Pri uzakonitvi odpoklica župana gre pravzaprav za razvrednotenje instituta volitev. Poudari, da Strategija razvoja lokalne samouprave, ki jo je Vlada sprejela lansko leto, o tem institutu ne govori nič. Opozori, da je sistem lokalne samouprave zaradi varčevanja že več let na zadnjih nogah, z dokončno uveljavitvijo odpoklica pa se bo na to področje družbenega življenja dokončno naselila anarhija.

Predstavnik **Skupnosti občin Slovenije Branko Ledinek** je k temu dodal, da je on sam župan, ki je bil izvoljen že šestkrat zaporedoma in to z veliko večino vseh volivcev v občini, pa mu to kaj dosti ne pomaga, saj vedno naleti na občinski svet, ki mu ni naklonjen. Če bo odpoklic uzakonjen, bo njegovo delo oteženo, saj se v občini vedno najde nekdo, ki je z županovim delom nezadovoljen. Tudi on je opozoril, da bi bilo treba vse državne funkcionarje obravnavati enako, ne pa višje kriterije odgovornosti določati zgolj in samo za župansko funkcijo.

V imenu predlagatelja je poslanec Jani Möderndorfer poudaril, da gre pri Zakonu za rešitve, ki se v Državnem zboru usklajujejo že več kot eno leto in pol ter da so imeli lahko vsi, ki so imeli za to zainteresirani, možnost in priložnost, da pri njihovem oblikovanju tvorno sodelujejo. Opozoril je, da gre pri postopku odpoklica za precej bolj zahteven postopek kot to velja celo za referendum. Varovalke so številne, zahtevani kvorumi za dokončno sprejeto odločitev pa so ubijalski. Če je odpoklic župana uveljavljen celo v Nemčiji, ne vidi razloga, da ne bi veljal tudi pri nas. Z Zakonom se uresničuje tudi zahteva Ustavnega sodišča po ustavnoskladni ureditvi vprašanja

reprezentativnosti združenja mestnih občin. Na koncu pa še prida, da smo pred zakonom resda vsi enaki, po statusu – zlasti glede pristojnosti in zakonsko dodeljenih pooblastil – pa marsikateri ne.

* * *

V **razpravi** so člani Odbora iz vrst opozicije poudarjali, da v Sloveniji pravzaprav niti nimamo tako veliko občin kot se sicer predstavlja v medijih. Proporcionalno ima več občin tako Francija in Madžarska, na področju nekaterih zveznih dežel tudi sosednja Avstrija. Prav tako so opozorili, da je težko najti poslanca, ki bi ga volivci tako spoštovali kot pa povprečnega župana. Težko bi bilo tudi najti poslanca, ki je v svojem volilnem okraju dobil več kot pol oddanih glasov volivcev. Uzakonitev instituta odpoklica župana bi po mnenju marsikoga utegnila priversti celo do vsebinske izvolitve županske funkcije, saj bi bil ta marioneta v rokah interesnih skupin, ki obvladujejo ključna področja družbenega življenja v posamični občini. Mnogi so se strinjali, da je biti župan pri nas pravzaprav najtežja državna funkcija.

Poslanci iz vrst koalicije so menili, da se devetdeset odstotkov županov nima česa bati, saj delajo dobro. Odpoklic je namreč namenjen vsem tistim županom, ki delajo slabo in ki kljub težkim prestopkom nočejo odstopiti z funkcije. Gre za dvig ravni demokracije na področju lokalne samouprave, odpoklic kot institut pa predstavlja višji standard odgovornosti neposrednih nosilcev javnih funkcij.

* * *

Po opravljeni razpravi je Odbor glasoval (11 ZA, 6 PROTI) o naslednjem

m n e n j u:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi je ustrezen.

Odbor je mnenje sprejel, ker je zanj glasovala večina vseh članic in članov Odbora.

* * *

Za poročevalca Odbora na seji Državnega zbora je bil določen predsednik Odbora mag. Dušan Verbič.

Zoran Skubic
sekretar Odbora

Mag. Dušan Verbič
predsednik